

Verkiezings- programma Water Natuurlijk De Dommel

de groene waterschapsgroepering met hart voor blauw

1

Verkiezingsprogramma

Water Natuurlijk

De Dommel

Voorwoord

Voor u ligt het verkiezingsprogramma van **Water Natuurlijk**. De kandidaten van **Water Natuurlijk** van Waterschap De Dommel nodigen u graag uit om kennis te maken met ons programma. Hierin geeft **Water Natuurlijk** een visie op een verantwoord en natuurlijk waterbeheer voor Waterschap De Dommel. Natuurlijk waterbeheer leidt tot de beste kansen voor de natuur, een prachtig landschap en schoner water. Verder omvat het programma een selectie van maatregelen en projecten om deze visie, in het hart van Brabant, van Tilburg tot Someren in de praktijk te brengen.

De kandidaten van de **Water Natuurlijk** gaan voor de beste kansen voor de natuur, een prachtig landschap en schoner water! U toch ook?

Water Natuurlijk staat voor Natuurlijk Water in het stroomgebied van de Dommel

Als Brabanders leven we in een gebied met grote en kleine woonkernen en veel industriële en agrarische bedrijvigheid. Gelukkig hebben we in het centrale deel van Brabant ook uitgestrekte natuurgebieden, bossen, heide, weilanden en water.

Burgers, landbouw en bedrijven hebben belang bij voldoende en schoon water. Ieder heeft zijn eigen waterwensen. Bij Waterschap De Dommel vindt een afweging van belangen plaats. Na besluitvorming wordt hieraan op een verantwoorde wijze gevolg gegeven. Van 13 tot en met 25 november 2008 zijn de verkiezingen voor een nieuw waterschapsbestuur. Daaraan doen zeven groeperingen mee, die elk een eigen achterban vertegenwoordigen.. **Water Natuurlijk** staat voor Natuurlijk Waterbeheer. Natuurlijk Waterbeheer is duurzaam waterbeheer en dat is in ieders belang.

Water Natuurlijk wil in het bestuur van Waterschap De Dommel een voortrekkersrol vervullen als het gaat om de kwaliteit van onze leefomgeving. Wij staan voor schoon en natuurlijk ingericht water, waaraan het goed wonen, werken en recreëren is.

Veel kandidaten op de verkiezingslijst van **Water Natuurlijk** hebben al bestuurlijke ervaring bij Waterschap De Dommel, als gemeenteraadslid of als lid van provinciale staten en zijn allen betrokken bij natuur- of milieuorganisaties. Wij willen een goede balans tussen mens, milieu en economie (*people, planet, profit*) Die balans is belangrijk voor een duurzame ontwikkeling. In het verleden is, onder druk van de sterke groei van bevolking en economie, het belang van milieu, natuur en landschap er nogal eens bij ingeschoten.

Als u het met **Water Natuurlijk** eens bent. stem dan op één van onze kandidaten..

Uw stem op **Water Natuurlijk** is des te belangrijker, omdat landbouw en industrie reglementair al beschikken over zes gereserveerde plaatsen in het bestuur van 30 leden,, terwijl er voor 'natuur' slechts twee beschikbaar zijn. Door uw stem op **Water Natuurlijk** krijgt de natuur een zwaardere stem. Dat is in het belang van een aantrekkelijke en veilige leefomgeving.

Water Natuurlijk gaat met hart en ziel voor de volgende uitgangspunten:

1. **Natuurlijk Water** is mooier

Nederland is een waterland. Zo ook Brabant. **Water Natuurlijk** wil de schoonheid van water zichtbaar maken. Door beken weer hun natuurlijke loop terug te geven, kronkelend door het landschap en voorzien van glooiende oevers waarop planten en dieren hun eigen plek kunnen vinden. Zulke oevers dragen bij aan het schoner worden van het water. Het zelfreinigende vermogen wordt groter. Bovendien kunnen ze meer water bergen in tijden van grote aanvoer. In mooi en schoon water kunnen vissen vrij zwemmen tussen paai-, opgroei- en leefgebieden. Hindernissen zoals stuwen moeten worden opgeruimd. In de beekdalen is plaats voor bossen en struiken, wuivend riet rond plassen en poelen, sloten met knotwilgen, zodat iedereen tijdens een wandel- of fietstocht weer kan genieten van mooie beekdalen, oude meanders, kanalen en sloten. **Water Natuurlijk** wil meer recreatieve voorzieningen op en langs het water. Om zoveel mogelijk van de natuur en het water te kunnen genieten moeten zo veel mogelijk gebieden voor wandelaars toegankelijk zijn. In steden en dorpen willen we het water weer zichtbaar maken. Dus niet afvoeren door betonnen goten, die vaak onder de grond zijn weggestopt, maar als natuurlijk water in buurten, groengebieden en parken. Weliswaar zijn gemeenten op de eerste plaats verantwoordelijk voor riolering en de afvoer van het regenwater, maar het waterschap kan de gemeenten met raad, daad en middelen terzijde staan. Water stoort zich niet aan grenzen of aan bevoegdheden van overheden, samenwerking is dan ook geboden.

Water in de openbare ruimte voegt kwaliteit toe aan de leefomgeving. In en rond het water is altijd wat te beleven. De biodiversiteit is er het grootst. In sommige stedelijke wateren kan in tijden van veel aanvoer ook extra water geborgen worden. Zodra het water in stad en dorp zichtbaar wordt, heeft het ook een sterke recreatieve en economische functie. Woningen nemen in waarde toe en menig horecaterras vindt zijn plaats aan het water.

Ook in het stroomgebied van De Dommel hebben natuurgebieden het flink te verduren als gevolg van verdroging, door een te lage grondwaterstand. Kwetsbare planten- en diersoorten uit weilanden, heidevelden en moerasbossen worden daardoor met uitsterven bedreigd. Door water langer vast te houden, weer de ruimte te geven en door een meer natuurlijke

inrichting wordt de lage grondwaterstand langzaam maar zeker weer aangevuld.

Ook de landbouw krijgt steeds vaker te maken met de nadelen van een onnatuurlijk laag waterpeil en lang niet altijd is beek- of slootwater nog onvoorwaardelijk beschikbaar.

De snelle afvoer van neerslag leidt tot plaatselijke overlast, terwijl de natuurgebieden verdrogen. **Water Natuurlijk** wil het (grond)waterpeil op orde brengen door het kostbare water langer vast te houden, plaatselijk te bergen en verantwoord af te voeren.

Water Natuurlijk zet zich in voor:

- Bestrijding van de verdroging met onder meer een natuurlijk peilbeheer en verhoging van de grondwaterstand met name in de omgeving van natuurgebieden. Om sommige natuurgebieden, de zogenaamde natte natuurparels wordt een beschermingszone van 500m aangehouden. Veel van de belangrijke natuurgebieden van Midden-Brabant zijn natte natuurparels, zoals bijvoorbeeld de Brand en Leemkuilen, Kampina, Mortelen en Scheeken, Geelders, Landschotse Heide. Stuk voor stuk gebieden waarvoor een goede (grond)waterhuishouding van vitaal belang is.
- Het regenwater krijgt weer de kans om in de bodem te trekken om het grondwater aan te vullen. Grondwaterwinningen ten behoeve van bedrijvigheid en drinkwaterbereiding worden waar mogelijk beperkt of gestopt. Dit geldt in het bijzonder in de beschermingszones van natte natuurparels.
- Ecologisch herstel van de beekdalen; voorbeelden zijn vanzelfsprekend de Dommel en de Grote en Kleine Beerze, maar ook hun bovenlopen en zijbeken.
- Beken en beekdalen functioneren als ecosystemen en verbinden natuurgebieden met elkaar. Dieren kunnen zich er vrij verplaatsen. Met de aanleg van vistrappen zijn stuwen vaak overbodig en ontstaan nieuwe biotopen. Vissen kunnen ongehinderd migreren tussen beneden- en bovenloop.
- Actief overleg met waterbeheerders van de sportvisserij.. Sportvissers zijn de ogen en oren aan het water en in het veld. **Water Natuurlijk** maakt zich sterk voor een goed vissenbeleid.
- Ruimte voor natuurlijk water in de stedelijke omgeving. Een goed voorbeeld is de Stadsdommel door Eindhoven, met oevers die dienen als ecologische verbindingszone. Wij willen dit project in de hele Dommelloop uitvoeren.
- Ter compensatie van alle verhardingen en bebouwingen in dorpen en steden wordt gezocht naar waterberging. Met zichtbaar en aantrekkelijk water wordt het leven in deze woongebieden een stuk spannender!
- Stads- en dorpsbewoners hebben behoefte aan recreatiegebieden in hun directe omgeving. Stilstaand en stromend water voegen hieraan een extra dimensie toe.
- De beken zijn van iedereen! Wandelaars moeten gebruik kunnen maken van de paden in de beekdalen. Want de gronden in de beekdalen, die beheerd worden door het waterschap zijn vrij toegankelijk voor iedereen, die daar respectvol mee omgaat.

2. **Natuurlijk Water** is veilig, gezond en schoon

Voor alle groeperingen die meedoen aan de Waterschapsverkiezingen staan veiligheid, gezondheid en goede waterkwaliteit centraal. Daarover wordt in een bestuursakkoord vast wel overeenstemming bereikt. **Water Natuurlijk** wil de **veiligheid** vergroten door het water bovenstrooms zo lang mogelijk vast te houden zodat de dorpen en de steden niet overstromen. Er is meer ruimte nodig om de extreme regen, tengevolge van de klimaatverandering, vast te houden en in de bodem te laten infiltreren zodat het in droge

tijden weer van dienst kan zijn. Hiermee wordt voorkomen dat bewoners van lager gelegen gebieden last krijgen van natte voeten. De inrichting van de gebieden voor waterberging kan goed samengaan met natuurontwikkeling en met behoud van cultuurhistorische waarden, zoals bijvoorbeeld in het Bossche Broek gebeurt en meer bovenstreams bij de Beerze tussen landgoed De Baest en de Kampina of bij de Reusel en het Moergestels Broek.

Met de nieuwe wet op de ruimtelijke ordening (nWro) is de watertoets een uitstekend instrument om bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen toekomstige waterproblemen te voorkomen. Wateraspecten moeten leidend zijn in de afwegingen bij ruimtelijke plannen (vanaf de eerste schetsen ...), waardoor woonwijken en bedrijventerreinen niet in gebieden terecht komen waar dit vanuit waterbeheersing niet gewenst is. Ongewenste ruimtelijke ontwikkelingen zijn achteraf nauwelijks te herstellen en er moeten veel meer kosten gemaakt worden om het watersysteem weer op orde te krijgen. Kortom we moeten naar een klimaatbestendig watersysteem.

Water is **gezond** water als allerlei organismen zoals vissen, kikkers, salamanders, kevers, libellen en waterplanten daarin kunnen leven en zich kunnen voortplanten. De visstand moet een afspiegeling zijn van de natuurlijke waterkwaliteit. Kinderen moeten vrij kunnen spelen aan het water, met een bootje varen en met een schepnetje stekelbaarsjes vangen en op die manier hun eerste ervaringen opdoen met de natuurlijke omgeving.

De vervuiling met bestrijdingsmiddelen, meststoffen en andere verontreinigingen moet worden voorkomen en worden opgeruimd. De handhaving moet op orde zijn. Een teveel aan meststoffen, wellicht in combinatie met de steeds warmer wordende zomers, draagt ernstig bij aan problemen als blauwalgenbloei. Blauwalgen scheiden gifstoffen uit, die schadelijk en onaangenaam zijn voor mens, plant en dier. Uiteraard is er dan weinig genoeg te beleven aan het water en zo worden burgers in hun recreatieve mogelijkheden beperkt. Ongezuiverd rioolwater hoort niet thuis in het oppervlaktewater. Overstorten vanuit vuile rioolssystemen (gemengde rioolssystemen) moeten aangepast en opgeruimd worden. Een extra aandachtspunt vormen restanten van onder meer medicijnen, die via de riolering in het oppervlaktewater terecht komen.

Water Natuurlijk wil dat bereiken met de aanleg van bufferstroken tussen landbouwgronden en waterlopen, zodat meststoffen nauwelijks meer inspoelen. Beken zijn de voor de hand liggende ecologische verbindingzones tussen natuurgebieden. Het zelfreinigend vermogen van natuurlijke watersystemen is groot. Waterschap De Dommel moet actief zijn bij het inzetten van innovatieve zuiveringstechnieken. Dit soort maatregelen en het aanpakken van de vervuiling aan de bron, willen we samen met de andere betrokken waterbeheerders in Brabant en Vlaanderen uitvoeren. Vervuilingen uit het verleden moeten zo snel mogelijk worden opgeruimd.

Water Natuurlijk geeft voorrang aan de uitvoering van de Europese Kaderrichtlijn Water en streeft naar het halen van de normen in 2015. Deze ambitie zorgt er voor dat water weer tijdig ecologisch op orde is. Uitstel brengt extra kosten met zich mee, om later alsnog aan de verplichte Europese doelen te voldoen. Uitstel geeft ook het verkeerde voorbeeld aan andere Europese regio's. Met de Europese Kaderrichtlijn Water zijn de landen verplicht om de vervuiling op te lossen en de problemen niet af te wentelen naar stroomafwaarts gelegen regio's.

Water Natuurlijk helpt er aan mee dat het watersysteem van het beheersgebied van Waterschap De Dommel in 2050 klimaatbestendig is. We geven het water de ruimte, voordat het die ruimte zelf neemt.

3. Water Natuurlijk geeft waar voor je geld!

Wij willen dat het waterschap meer gaat communiceren met de burgers over de besteding van de financiën. Naast de folder '*Wat doet het waterschap met uw geld*' bij de jaarlijkse afrekening, mag het waterschap best wat meer aan de weg timmeren met kansrijke en met succesvolle projecten. **Water Natuurlijk** staat voor een rechtvaardige verdeling van de waterschapslasten, waarbij de vervuiler betaalt en wel naar de mate van vervuiling.

Minder investeren in beton en asfalt, meer flexibel meebewegen met het watersysteem. Een beek die recht gemaakt is, voert het water bij een flinke bui in een keer af en veroorzaakt benedenstrooms 'natte voeten' in dorpen en steden. Daarom kiezen wij voor het natuurlijk laten meanderen van beken, zacht glooiende oevers, die af en toe als overstroomgebied gebruikt kunnen worden en voor het vasthouden van water. We zoeken samen met grondeigenaren naar mogelijke combinaties met waterberging. Meebewegen met het water is duurzaam en is uiteindelijk goedkoper.

We staan voor een Waterschap dat zelf duurzaam werkt en een goed klimaatbeleid voert. Dat geldt ook voor de zuiveringsinstallaties, waar zeker nog milieuwinst te behalen is. Een aandachtspunt zijn de kansen, die geboden worden door het bedrijfsmatig gebruik maken van deels gereinigd afvalwater. Rioolwaterzuiveringsinstallaties werken efficiënter als het rioolwater niet verdund met regenwater aangeboden wordt. Gescheiden rioolstelsels voor afvalwater en regenwater worden de standaard en regenwater wordt daar waar mogelijk direct in de bodem geïnfiltreerd. Een aandachtspunt daarbij zijn de bronnen van diffuse verontreiniging. Waterschap De Dommel stimuleert de gemeente in het duurzaam bouwen, waarbij het gebruik van uitloogbare materialen tegen wordt gegaan.

4. Water Natuurlijk wil een maatschappelijk verantwoord bestuur

Water Natuurlijk wil beter inspelen op de vragen en behoeften van de inwoners. **Water Natuurlijk** wil zich niet alleen in de verkiezingstijd verantwoorden, maar ook in de tussenliggende periode, wanneer er gewerkt wordt! Dat doen we onder meer met onze website (www.waternatuurlijk.nl).

Water Natuurlijk is zich bewust van de geringe bekendheid van het waterschap bij het publiek. We willen ons inzetten om dat te verbeteren.

Voor het bereiken van de doelen van Waterschap De Dommel is overleg en goede samenwerking met de provincie, gemeenten, maatschappelijke organisaties en burgers een voorwaarde. Door samenwerking krijgen projecten een meerwaarde. Dat gebeurt bijvoorbeeld door stedelijke waterpartijen, die bij nieuwe woonwijken of bedrijventerreinen moeten worden aangelegd, een aantrekkelijke vorm en inrichting te geven. Dergelijk water kan recreatieve en educatieve doelen dienen en is te combineren met natuurdoelen.

Water Natuurlijk is een degelijke landelijke organisatie met veel expertise en ervaring

In tegenstelling tot veel andere waterschapspartijen is **Water Natuurlijk** een landelijke organisatie die in alle waterschappen is vertegenwoordigd. Zo'n 19 procent van de huidige leden van het Algemeen en Dagelijks Bestuur van de 26 waterschappen zijn zogenaamde 'groene bestuurders'. **Water Natuurlijk** is mede op hun initiatief opgericht, maar is veel breder en kan tevens rekenen op de steun van diverse landelijke, regionale en lokale organisaties.

Dit alles biedt veel voordelen. Er is binnen de organisatie veel kennis en expertise, met mogelijkheden tot uitwisseling en ondersteuning van de gekozen waterschapsbestuurders.

Water Natuurlijk is een onafhankelijke landelijke organisatie, die actief wordt gesteund door Natuurmonumenten, Sportvisserij Nederland, de Provinciale Milieufederaties, Stichting Reinwater, de Nederlandse Onderwatersportbond, Nederlandse Kanobond, Stichting de Noordzee en de Waddenvereniging. In veel provincies is er steun van organisaties als de Vereniging voor natuur- en milieueducatie IVN, de Provinciale Landschappen, Federatie Particulier Grondbezit, Landschapsbeheer Nederland, watersport- en recreatieorganisaties, cultuurhistorische verenigingen en stedelijke milieucentra.

Voor **Water Natuurlijk** in Noord-Brabant zijn nog speciaal te noemen de Brabantse Milieufederatie, Brabants Landschap, Brabants Particulier Grondbezit, Federatie van Hengelsportverenigingen Zuidwest Nederland, IVN-consulentschap Brabant en Brabants Heem.

Waterschap De Dommel
Bosscheweg 56
5283 WB Boxtel
Postbus 10.001
5280 DA Boxtel
Telefoon: (0411) 618 618
Info@dommel.nl

www.WaterNatuurlijk.nl

